

*15
4716*

S A N C T I
P A T R I S N O S T R I
C Y R I L L I
A R C H I E P I S C O P I
H I E R O S O L Y M I T A N I
O P E R A.

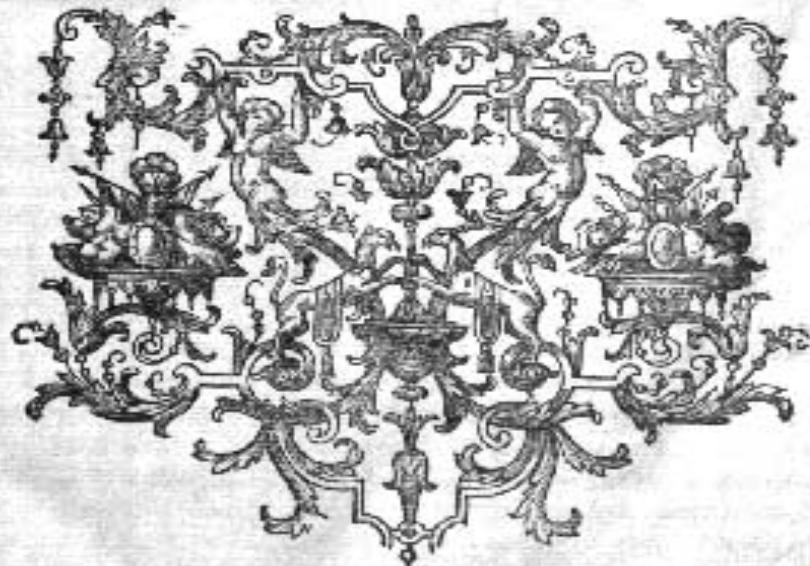
Num. 2. Cap. 2. num. 23.

ΤΟΥ ΕΝ ΑΓΙΟΙΣ ΠΑΤΡΟΣ ΗΜΩΝ
ΚΥΡΙΛΛΟΥ
ΙΕΡΟΣΟΛΥΜΩΝ
ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΥ
ΤΑ ΕΥΡΙΣΚΟΜΕΝΑ ΠΑΝΤΑ.
S. CYRILLI
ARCHIEPISCOPI
HIEROSOLYMITANI
OPERA QUÆ EXSTANT OMNIA,
ET EJUS NOMINE CIRCUMFERUNTUR.

Ad Manuscriptos codices nec-non ad superiores Editiones castigata,
Dissertationibus & Notis illustrata, cum nova interpretatione
& copiosis indicibus.

*Cura & studio Domini ANTONII-AUGUSTINI TOUTTE'E, Presbiteri
& Monachi Benedictini e Congregatione S. Mauri.*

PARISIIS,
Typis JACOBI VINCENT, via S. Severini, sub signo Angeli.

M DCC XX.

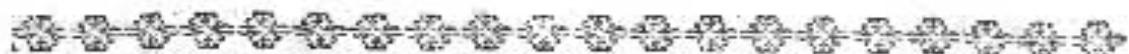
CUM APPROBATIONE ET PRIVILEGIO REGIS.

P R A E F A T I O.

I. NTE QUAM Cyrilli doctrinam & res gestas accuratis persecutus, officiu mei esse duco breviter de sancto Presule, ejusque Operibus, de superioribus editionibus, ac huius nova ratione & conilio prefari. Ac in Cyrillo quidem pluribus laudando necesse non est immoari. Satis enim sedis dignitas, res praecellere gesta commendant. Prelbyter primus, deinde archiepiscopus Hierosolymitanus omnium maris ecclesie, ibi catecheticas orationes habuit, ubi religione incunabula, ubi scons sacre traditionis. In de operis premium. Huc accedit antiquitas: ante enim prenuntiatae fuerunt, quam Athanasius, Hilarius, Basilius, aliquique beatissimi patres, quibus etiam superfluit Cyrius, illorum ad eis Arianos acutus. Variam fortunam sanctus presul experitus est, sed excepit & dejectus. Sed haec pro fide catholica prius dilectae et de decorum fuit. Hunc invenimus quod dicitur liberum & ipsius est eum male habere non posse. Verum Hieronymi ruminiles metas ceperat. Nam etiam pueri compescuntur sicut synodi Constantinopolitanæ, que Cyrii fidem & ordinationem ab ecclesiis criminibus vindicavit, cum scriptorium ecclesiasticonum testimoniis qui Cyrilium perhorretem temperem appellant. Eum Theodoretus dogmatum acerrimum propaginatore appellat. Theophane scriptorum, & orthodoxy decretar. Testimoniis, qui apud eum iudicis habentur scriptor. Cyrilus scriptus libet, & scriptor. Etiam magnum vocat. Non solum patrum etatis viris, qui in ecclesiæ Dei eruditio & eloquencia emissa, & volumen plebem docendam facultate præditam. Domini eius nomi, & ergo Litina & greca, cum globo confessoris, sanctiorum fastis adiungit.

II. Ad opera quod attinet, hand dubitabo dicere, ex operibus antiquissimis monumentis nihil sere adjicos majoris preci possim. Nam & materia eis considerantes, omnia religiosus doceant & credibus ecclesie filius inculcat, deinceps & cito Catechismis universitatem symboli doctrinam, quinque alias tria Baptismi, Confirmationis, & Eucharistie sacramenta complectuntur, quo opus eò majori munere, quod cura adiorum scriptorum Catecheticis una, aut altera concione continetur, Cyriilianis si nem hujusmodi concionum in usum veluti corpus redactum habeant. Si rerum pertractandarum rationem spectet, nihil magis simplex, nihil ad vulgare capium accommodatus. diluci & copiose singula dogmata, rationum momentis contra Paganos, Scripturæ sententiis contra Judeos & hereticos demonstrat, ac seipsum theologicas vocibus, res è media theologia repetitas, Scripturæ verbis & usitato sermone differit. Illud etiam in Cyrillo mireris, quod, cum perantiquus sit, nihil sere tam in eo repellas, quod tempora illa redolat, quibus heretici nondum curam attulerant cauthis loquendi, ita enucleat & distincte disputat, ut non solum natus heretici, sed futuras etiam quasi præfigiens evertat. Nondum prodierant Macedoniani, cum sancti Spiritus divinitatem sic defendit, ut vix uberior exortum heresi Athanasius, Basilius, ac uterque Gregorius profigaverint. Nelessus, Eusebius, Monothelites, Adoptionarios anticipato combutavit, personam & naturam unam, duplicita naturam & operationem dilecte adserens, nec tam invenire pos-

NOTITIA CODICUM MANUSCRIPTORUM.

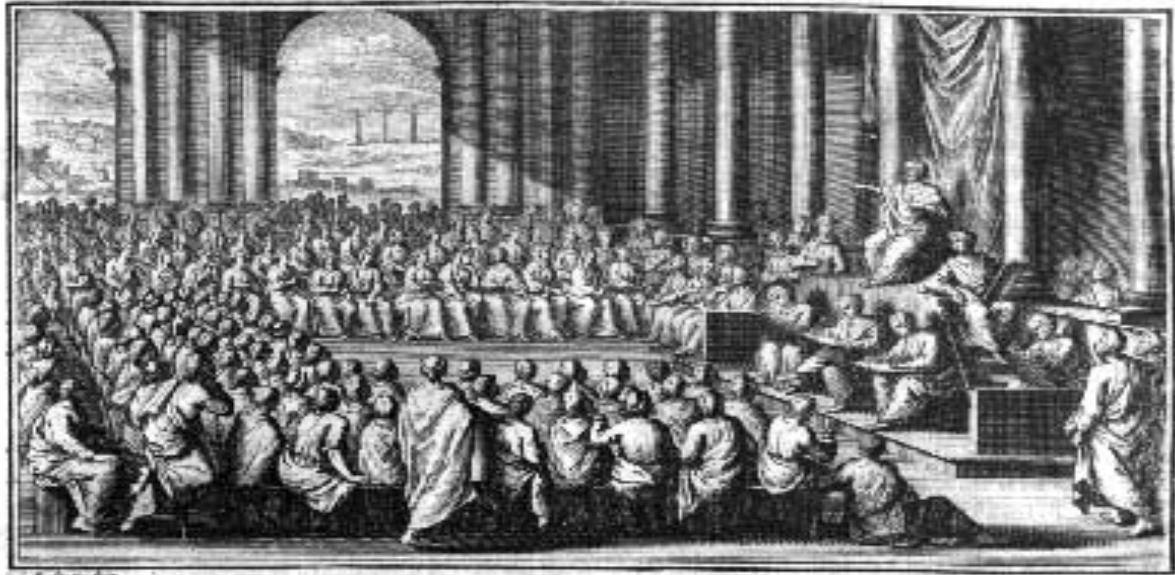
Ad quorum fidem hæc editio castigata est, unâ cum compendiariis quibus eos in textu citare solemus notis.

DE codicibus quos Grodecius & Prevorius fecerunt sunt, eam nihil ipsi dixerint, ex conjectura tantum informare possumus iudicium. Toscum opus catecheson & epistolam ad Constantium contulit Grodecius cum Sclavona & Polonia ex Sclavoro interpretative, & greco uno codice Scirletiano: Prevorius ad Vaticanos codicer, quorum nec numerum nec nomina docet. Quid ex Sclavono libro, quid ex graco codice sumserit Grodecius, non nos. Scirletiani codicis specimen aliquod dedit Stanislaus Hosius, ex eo catechesim 22. tomam describendo. Multis sane librariorum & Scriptura mendis scatet, nec eum in omnibus fecerunt est Grodecius. Habet Grodecius lacunas plurimas: habet & assumenta quadam, que in aliis quoque codicibus reperi.

Vaticani codices, quibus Prevorius usus est, paucioribus quam Grodeciana editio lacunis defatur. vers. vate- mes, & ab omnibus assumentis liberis: si rursum iugular ad finem Cat. 17. n. 32. & 35. Spiritui sancto contra mentem auctoris, ut ego censeo, invetigare excipias.

Universas quoque catecheses & epistolam ad Constantium recensuit Thomas Milesius Anglicana editionis curator, ad codicem unum D. equitis Thomae Roe, & ad varias lectiones à Roe, clar. Isaaco Casaubono collectas ex aliquo ms. codice. Primum codicem Roëanum ante annos sexcentos scriptum putat, membranaceum est, & ex Oriente ad vetus: cum plurimis aliis, bibliothecaque Bodleiana datuſ à Thoma Roe equite aurato, qui à Jacobo I. Britannia rego legatus ad imperatorem Mogolum fuit. Varie autem ille Casauboni lectiones ab eo collectio sunt easdem ex ms. codice, & accurate adscriptae ad marginem sui Cyriilianorum operum libri, in quo præter varietates lectionum, suas etiam de locis obscuris conjecturas addiderat. Eum cum Milesio perhumaniser communicavit Johannes Norwicensis episcopus. Ceterum quis & unde summis sit hic codex, ignoratur, nec id adnotarunt Casaubonii. Conjectit Milesius cum in aliqua Galliarum bibliotheca à vir. clar. repertum. Ego vero hanc codicem eundem esse cum Roëano rualde suspicor. Nam utrinque eadem est varietas lectionum, eadem prætermissione, eadem assumenta, scholia ad marginem eadem, uti Milesiane editionis varientes lectiones, aut notas nosiras græcas & variantium indiculum vel leviter inspicere patet. Nihil moror quedam inter surangue discrimina que aliquando apparent. Ea diligenter Milesii tribui possunt. nota enim res est, quando unus post alium recenset eundem codicem, multa ab primo vel prætermissa vel male lecta observari ab altero. Quod si duo sunt codices, saltem unus ex altero, aut ab eodem exemplari ambo descripti sunt. Cum Casaubonus & Milesius ministrissimas quasque horum exemplarium varietates adnotarint, apparet eos optimæ manu descriptos fuisse, nam pauca scripturae ritus scantebant, bonam ubique scripturam reperantes, pauca habent assumenta, tantum scholion aliquod interdum ē margine in texum irrepsisse redet. Emendatores sape vulgans lectiones representant, quas, uti correctiones suspectas, vulgo neglexi.

Roma misit ad me R. P. D. Philippus Raffier collectas à se summa industria varietates codicium duorum Ottobonianæ bibliotheca, qui ex Altaempiana in illam transiuerere. continent catecheses omnes & epistolam ad Constantium. Primus qui nosassit est R. IV. roetus & membranaceus est, & multis habet insignes ab editis varietates: propter prima folia destrita variantes procatechesis & prime catechesis extrudi non poterunt. Alter chariacus & recens est, nihil scilicet ab editis discrepans: hujas varietates colligit, quando alter desuiebat. E tertio codice in quo fragmentum invenit præfatus Pater secunda catecheses, misit ad me lectiones nonnullas. E bibliotheca excellentissimi Ecclesiæ principis D. ducis de Coiflin Metropolitæ episcopi, quam ab ovo cancellario Seguerio hereditate sibi transmissam possidet, habui membranaceum codicem notatum num. 227. olim 108. undecimi circiter seculi, qui Enclyptæ in Cypro fuit: mox illus est initio foliis aliquot: quapropter deest procatechesis, & media pars catechesi primæ: quedam etiam defuerunt folia quibus catechesis 17. finis & catech. 18. initia continentur. Postrema catechesis mystagogica titulum solum representat, in eoque definit. Multis scriptura ritibus scatet; vocales &

ΤΟΥ ΕΝ ΑΓΙΟΙΣ ΠΑΤΡΟΣ ΗΜΩΝ

ΚΤΡΙΑΛΑΟΥ ΙΕΡΟΣΟΛΥΜΩΝ ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΥ ΚΑΤΗΧΗΣΕΙΣ.

S. P. N. CYRILLI
HIEROSOLYMITANI ARCHIEPISCOPI
CATECHESIS.

ΠΡΟΚΑΤΗΧΗΣΙΣ,

πτοι πρόλογος της Κατηχίσεως, την εν αγίοις
πατρὸς ἡμῶν Κυρίλλου Αρχιεπισκόπου
Ιεροσολύμων.

PROCATECHESIS,

*seu praeius Catechesibus sermo, sancti
Patris nostri Cyrilli Archiepiscopi
Hierosolymorum.*

A. ΔΗ μακεσσοπέτες ἐφεβούσιοι, οἱ φιλίαι τοῖς θεοῖς
οἱ φιλίαι τοῖς θεοῖς. Μὴ τοι γένηται δῆμος
τοῦτοι, ποὺς σπλαντεῖς ἐπεγγειώτες φάραοι.

B. OS jam adflat beatitudinis oder, ¹ &
ILLUMINANT. ² Jam flores sublimioris
naturæ colligitis, ad plectenidas oculæbæ coronæ.

Novi illeris-
zandorii dia-
tua S. Iohannes.

CONFESSIO.

¹ O illuminans, Gr. ἀ φωνίᾳ, I. Cuiusmodi sunt voces
illuminantissimæ in præceptis eorum quæ dicitur in hoc capitulo Cyrilli.

² Jam flores sublimioris naturæ, vnu. 1. Ad finem, nisi sibi
mentitur diligenter, vnu, diligenter, est uox. Aduimus alioque
Latini Dicere. Et nunc Catecumeni, uocibus solent: exortu cœmico
etiam aliquando etiam, et vocibus cui uox rectitudinis, et uocibus
invenientiarum, et vocibus uocibus, flore floridæ, nec male; omnia uocis
& uocibus Graeci, intelligit ut perinde Latini potuisse
diligenter, et diligenter et diligenter ubi sicut illibet sub-
limioris, quando diligenter, que ad rem illibet dictionem,
& sibi non intelligibilem, ex quantum diligitur, et diligenter
diligenter, ex quo Cyrius ipso vocem ratiōne, addidit
Cyr. v. 1. Verum tunc adam sibi, iuste omnibus, quoniam
vocamus et quod spiritus sancti precepit et Euclides uicerat,
diligenter causa uideat alia uoce redditionem ceruentem. Hic

ut uocis allegoria ostendit et diffinitione omnis metaphoræ,
eius significatio sensu arbitrio ex menti uocibus in tibi plena-
ritate formata. Spiritualiter diligitur ut intelligere possit sper-
tare post illuminationis scripturam fecerunt doctores, quae nos
ad uolumen deflectere juber. Cas. p. 4. 19. Spiritualiter diligitur
scriptura appellat et proximum et uocem ipsius, quem favulatio
plerum obire dicit. Cas. 16. 2. 18. vel etiam plures ejusdem per
infamilios exercitantes insiprari. & si uocibus cordibus
inhabentes dicunt. Vide also tom. 6. 8. 9.

et nos quis Codex Regius 184. habet vnu. 1. diligenter, et
mentitur Gratianus diligenter et ceteros uocibus etiamiam ratione, quod Luciferus, ut dicitur uocem suam, que in
hunc operis denuntiante annuntiante letitor. & quantum diligitur
prosternit, et uoces et ceteras. Catecumeni vnu. 1. Non se
catakerunt, de ceteris in ceterum Moxoniam dicitur, sicut
est diligenter ostendit.

A.